

A
ESİN.E
İLT
1981

IX. TÜRK TARİH KONGRESİ

21 - 25 Eylül 1981 — Ankara

BİLDİRİ ÖZETLERİ

337

Tek-Esin Vakfı

EMEL ESİN: Meriç Kagan'ın Mezarı, Samsun Fıstık-Ulan Külliyesi.

ASGARI, NUŞİN: <i>Perinthos (Marmara Ereğlisi) Araştırmaları</i>	40
ZOROĞLU, LEVENT: <i>Kızılırmak Havzası Kaplıklarının Biçim ve Motif Gelişimi</i>	40
YAYLALI, ABDULLAH: <i>Helenistik Devir İzmir Kökenli Mezar Stelleri</i>	41
ÖZYİĞİT, ÖMER: <i>Bergama Arkeoloji Müzesinde Sergilenen Myrina Terracottaları</i> ...	42
TUNAY, MEHMET İ.: <i>Atatürk'ün Yalova ile İlgisi ve Çevrenin Arkeolojisi Hakkında</i> ..	42
İZMİRLİOĞLU, ÜLKÜ: <i>Perge'de Demetrios-Apollonios Takı</i>	42
ABBASOĞLU, HALÛK: <i>Perge'de Bulunan Figürlü Soffitler</i>	43
KAYGUSUZ, İSMAIL: <i>Perge'de Bulunmuş 'Byzans Çağı Memuriyetleri ve İhtiyaçları Listesi Yazıtı'</i>	44
YALMAN, BEDRİ: <i>Atatürk'ün Asklepion Ziyareti ve 1979 Asklepion Kutsal Yol Kazısı</i>	44
BİNGÖL, ORHAN: <i>Apollon Smintheus Tapınağı</i>	45
TUCHELT, KLAUS: <i>Fragen zum Tempel von Antiochia ad Pisidiam bei Yalvaç</i>	46
KAYGUSUZ, İSMAIL: <i>İmparator Tacitus (275-276) Döneminde Perge'nin Aldığı Sıfatlar</i>	46
MORAUX, PAUL: <i>Galien de Pergame, médecin et philosophe. Quelques aspects de sa pensée</i>	47
SEVİN, VELİ: <i>Kuzey Marmara Kıyı Şeridinde Yapılan Yüzey Araştırmaları</i>	47
BAKIR, GÜVEN: <i>Berlin F 1659 Ressamı</i>	48

II.

ORTA ASYA VE ORTAÇAĞ TÜRK TARİHİ VE
TÜRKİYE TARİHİ

ESİN, EMEL: <i>İlteriş Kağan'ın Mezarı Sanılan Şivet-Ulan Külliyesi</i>	50
GAO, YANO: <i>A Study on Epitaphs Based Upon Chinese Sources</i>	50
İZGİ, ÖZKAN: <i>Uygurlardaki Vergilere Ait Bazı Düşünceler</i>	51
ODA, JUTEN: <i>Moğol-Yuan Hanedanı Zamanında Bazı Uygurlar</i>	51
KONUKÇU, ENVER: <i>Delhi Kalaç Sultanlığının Kuruluşu (1290)</i>	51
SINOR, DENIS: <i>Ambassadors and Interpreters in Medieval Central Asia</i>	52
VÁRÁRY, ISTVÁN: <i>Tatar Scribes of the Golden Horde</i>	52
NAORODZKA-MAJCHRZYK, TEREZA: <i>Les Torks en Russie du Moyen-Âge</i>	53
KOMATSU, HISAO: <i>Yakınçağda Buhara ile Kazan Arasındaki İlişkiler</i>	53
GÜBOĞLU, MIHAIL P.: <i>Gagauzların Aslı Hakkındaki Faraziyeler ve Kendi Fikirlerim</i>	54
AKTOK-KAŞGARLI, MEHLİKA: <i>Critique analytique des sources arméniennes médiévales</i>	55
MERÇİL, ERDOĞAN: <i>Hükümdarların Ata Mezarlarını Ziyareti</i>	56
BUNİYATOV, ZİYA: <i>'Emir Yaşbey'in Seyahati' Eseri 15. Yüzyıl Türkiye Tarihini Öğrenmek Kaynağıdır</i>	56
BAYEARA, TUNCER: <i>Türkiye Selçuklularındaki Bazı Vergilere Dair</i>	57

Dr.Emel Esin
KÜTÜPHANESİ

Demirb. no: 00337

Tasnı no: A
ESİN, E
İLT
1981

II. SEKSIYON

ORTA ASYA VE ORTAÇAĞ TÜRK TARİHİ VE TÜRKİYE TARİHİ

EMEL ESİN: *İlteriş Kağan'ın Mezarı Sanılan Şivet-Ulan Külliyesi.*

Atatürk'ün doğum yılının kutlandığı IX. Türk Tarih Kongresine maruzatımda, onun gibi, Türk tarihinin zirvelerinde duran bir kahraman olarak, İlteriş Kağan'ın hatırasını anmak istemekteyim. İlteriş Kağan, Atatürk'ten 1300 yıl kadar önce, mümasil bir istiklal savaşını kazanmıştı. Kü-pi Kağan'ın 650'de vefatı üzerine, ilk Kök-Türk Devleti parçalanmıştı. Kök-Türklerin 679 yılında başlayan istiklal savaşını nihai zafere eriştiren İlteriş Kağan oldu.

Selenge ırmağına gün yönünden, 48° D, 102° K mevziinde akan Hanuy ve Huni nehirlerinin arasındaki dağlarda, Kök-Türk devri mezarlıklarından biri bulunmaktadır. Bir dağın gün yamacında, taş, kiremit ve balçıktan bir yapı olarak yükselen Şivet-ulan külliyesi eskiden beri bilinmekte, fakat mahiyeti anlaşılamamaktadır. Külliye Uygur kitabeleri bulunmakla birlikte, daha eski, Kök-Türk yazısına benzer damgalar olduğu dikkati çekmişti ve külliye Kök-Türk devrinden sanılıyordu. Şivet-ulan külliyesinde arslan heykellerinin bulunması, Kök-Türk hükümdarlarına mahsus bir yapı hissini uyandırmakta idi. Son zamanlarda, arslan heykelleri üzerinde, Kök-Türk sülalesinin damgası da görülmüştür. Prof. Klyastorniy Şivet-ulan külliyesinin İlteriş Kağan'ın (ölümü 692) mezarı olduğu neticesine varmaktadır. Böyle ise, Şivet-ulan külliyesi ve oradaki damgalar ile insan, arslan, geyik tasvirleri, VII. yüzyılın sonundaki istiklal savaşının hatıralarını yâd etmektedir.

GAO YANG: *A Study on Ephthalites Based Upon Chinese Sources.*

This paper will be mainly based upon references to the Ephthalites in a brief summary of the Travels of Song Yun early in the sixth century. The following two points will be discussed in detail: (1) the relation between the Ephthalites and Gandhara, and (2) how to interpret "Gandhra has been ruled for two generations."

